

IZHAJA VSAKO
NEDELJO.

Naročnina:
za celo leto D. 40,
za pol leta D. 20,
za četrt leta D. 10
V-Ameriko Dol. 3.

Inserati po tarifi.

KMEČKA MOČ

UREDNIŠTVO
in upravništvo v
MURSKI SOBOTI,
Slovenska ulica 251
.....
Rokopisi se ne
vračajo, nefranki-
rana pisma se ne
sprejemajo.

LETO I.

Gospodarski, narodni in kulturni tednik.

ŠTEV. 6.

Prlekija.

Den za dnevom dobivamo več naročnikov za „Kmečko moč“ iz Preka: iz Štajarskoga i Medjimurja. — Kak da bi živeli v tistih srečnih starodavnih časih, pred več kak jezero leti, kda smo šče bili vsi Slovenci tu i onstran Mure združeni v ednoj slobodnoj slovenskoj domovini, pod ednim domačim slovenskim kralom. Te je ne bilo nikšega razločka med Prekom i našim krajom: Múra je ne bila meja, nego voda, štera je tekla na sredi naše lepe slovenske domovine, kak Jordan v obljubljenoj kanaánskoj deželi.

Ali prišli so tujci, sovražniki, i so nas ločili. Več kak jezero let smo živeli ločeni eden od drugoga. Múra je postanola meja med nami, stražili so jo financii z pükšami i vojaki z bajoneti.

Istina je, pá mamó svojo državo, ali medtem je mnogo Slovincov i Slovenk pozabilo na svoje pokolenje, svojo mater, svoj jezik. I ravno tej ne mirujejo, nego delajo sovraštvo med nami.

Kda se bodo porušile umetno zgrajene meje med nami? — Zvünešnje zblížanje se je že zvršilo v velkoj meri z novov državov i državnimi napravami. Ali to je ne zadosta. Nam trebe düševnoga zblížanja. Trebe, da pridemo tak daleč, da bo vsakši naš človek meo vsakšega prečana, te pa nas za pravoga brata po krvi, jeziki i državnosti.

Zavedamo se te velke naloge. Ar pa vidimo, da je lepa, potrebna i dobra, zato se vüparamo tüdi uspehov. I eden glavnih cilov naših je, doseči bratsko razumevanje i zavüpanje med nami — Prleki. Naj bodo „Kmečka moč“ novine, tjedensko gospodarsko, kulturno, predvsem pa narodno glasilo Prekmurja, Štajarske i slovenskoga dela Medjimurja, — naše Velke Prlekije.

Volitve.

Letos stojimo že pred drugimi volitvami. Ne pravimo nikaj, one volitve v januaru so se morale izvršiti, ar je bio že zadnji čas, da pridejo do življenja oblastne sküpsčine, od šterih smo si obetali i pričaküvali mnogo dobrega i hasnovitoga dela za narod. Sküpsčinske volitve pa, štere se bodo vršile septembra 11. so nepotrebne.

V našoj državi je nekša navada, da se skoro vsakše leto vršijo volitve. Ali je to potrebno? Ali je to hasnovito? Ne edno pa ne drugo. Voditelji strank v Beogradi se ne razmijo, pa pravijo, da bodo šli pitat za mišljenje ljudstvo: to je na volitve. — Volitve se izvršijo i smo pa tam, kde smo bili. Pomislimo samo, da že devet let obstoji i deluje naša sküpsčina, ali nemre priti do nikšega uspeha. Mi ešče nemamo skoro niednoga sküpnoga domačega zakona, ar sküpsčina ne pride do pravoga dela; vküp si vsedejo poslanci, se malo skre-

gajo i že pa idemo na volitve. To je ne pametno i ne hasnovito, ar škodi strašno našoj domovini na znotraj i na zvünaj.

Zdaj stojimo pa pred volitvami. Našega kmeta ne brigajo več jako nikše volitve; navolo se je že telkih volitev.

Ljudstvo pita: zakaj pá volitve? Tak se spitalvemo vsi. I vsi smo na tom, da je to nepotrebno, da je to škodljivo i si želemo, da bi že ednok bio konec telkim volitvam. — Naše gospodarstvo peša, davki nas terejo, zaslužka nega, krüha nega, penez, obleke nega. Nihče pa toga ne vzeme v resno premišlanje. Vsigidar li samo volitve, kde se trošijo milijoni! Nesreče prihajajo med nas edna za drugov; tü pobije toča, tam vniči mraz, pa vzeme süšava, vsi smo v strahi pred bodočnostjov, a naši političarje nemajo penez, ka bi ljudstvu priskočili na pomoč majo je pa za volitve.

Mi smo ne proti volitvam, če so potrebne. Ljudstvo si naj slobodno voli svoje zastopnike. Moramo pa biti proti, če so nepotrebne i če vidimo, da so na škodo i domovini i ljudstvu.

Dnesden že vidimo, da je takše delo za državo pogibelno. Zato damo prav tistim, šteri ščejo zatreti stranke i strankarske boje, odpraviti dnešnje nezdravo stanje v domovini, pa delati vladati, tak da bo domovina močna i bogata, ljudstvo pa zadovoljno i srečno.

Podpirajte „Kmečko moč“!

PO DOMOVINI

CENJENI NAROČNIKI

„KMEČKE MOČI“ !!

Dnes je prišla med Vas že šesta številka našega lista, zato Vas vse prosimo, da nam zraven plačate naročnino bar na frtao leta, što pa je premogoči pa naj plača za celo polletje naprej. Tisti gospodje naročniki, šteri vdablajo list na posamezni naslov, naj plačajo naročnino potom poštne položnice, oni naročniki pa, šteri vdablajo list na skupni naslov, pa naj plačajo tistomi, šteri list okoli nosi. — Tiskarna je draga pa prosi svoje peneze od nas, zato mi tudi moramo prositi od Vas.

Kralj je odlikovao dosta slovenskih gasilnih društev za njihovo delo.

Špice (vžigalice) iz voska. Uprava drž. monopola je dovolila, ka se smejo v našoj državi izdelovati vžigalice iz voska.

Kak je zavec odneso 100 dinarov? Nekši kmet na Hrvatskom je kopao gorice. V goricah je zgrabio zavca. Ne je pa znao kama z zavcom, zato ga je z žepnim robcom privezao za količ. Kmet je kopao naprej, zavec se je pa odvezao i zbežao. S sebov pa je odneso i robec i stodinarski bankovec, šteri je bio zvezani v kúkeo robca.

Pri Osijeki so cigani vkrali dvoje dece i odpelali s sebov.

Koliko naročnikov si že pridobil za Kmečko moč?

Velka nesreča je najšla Horvato, po domače Kapitanovo, družino v Žižkih. Dne 11. t. m. se je vtopo 7 let star Tonček. Za hišov je skopano i očiščeno pralo, kde je pa zavolo sūšave malo vode, itak pa je bilo zadosta, da je v njoj najšeo prerano smrt mali Tonček. Tonček se je nad pralom nekaj prigibo

i v tom hipi njemi je najbrže prislo slabo. Tak je spadno na obraz v vodo, ar pa je ne bilo nikoga blúzi, što bi vido i ga rešo, se je ne mogeo sam rešiti so ga za četrt vüre izvlekli že mrtvoga iz mlake. Dobroj narodnoj Hrvatovoj družini izrekamo naše iskreno sožalje.

Najbolša šola za dorasle je „Kmečka moč“ iz štere se lahko včite doma, samo, če jo mate naročeno.

Kak se kradne? Gdč. T. iz Trnja se je pelala domov iz Zagreba na počitnice, da si okrepči rahlo zdravje. Že v Zagrebi na kolodvori se ji pridruži elegantna gospa. Hitro sta si povedal, kama se pelata. Na veselje sta se obe pelali v Doljno Lendavo. Prijateljstvo je bilo sklenjeno; vožnja po dugoj zagorskoj progi bo bole prijetna, če si bodeta preganjali dugčas s pogovarjanjom. Nepoznana gospa je bila jako prijazna z gdč. T. Ar sta se vozili z jutrašnjim vlakom, je bila gdč. T. malo zaspána. Prijazna gospa je to opazila i joj stavila ponúdbo, ka bo spala malo edna pá druga. Edna bo pa pazila na kufre. Tak je bilo. Gdč. Trezika, ne misleč nikaj slaboga je zaspala. Zavolo utrújenosti i slabosti od betega je zaspala prav dobro. Prebúдила se je, kda jo je konduker v Čakovci zbúdo. Na najveške zaprepaščenje pa ne bilo pajdašice ne njene košare. Prijazna gospa je, kak se je zvedilo, izstopila v Varaždini s košarov vred. Kraja je bila prijavljena policiji, ki vüpa, ka najde i gospo i košaro, v šteroj je vrednost do 2000 Din.

Velka skupščina vsega jugoslovenskoga učiteljstva se vrši dne 19. i 20. t. m. v Skoplji.

Naš dom in Murska Sobota. (Dobili smo i objavimo.) V zadnji številki „Kmečke moči“ sem čitao članek od stanovanjsko-kreditne zadruge „Naš dom“ štera se je ustanovila v našoj dičnoj Murskoj Soboti z namenom,

da bi zidala vsefele stanovanjske hiše, obrtne prostore, poslovalnice itd. Sestanki so bili jako slabo obiskani. Za predsednika zadruge je bio izvoljeni gosp. dr. Černe, odvetnik v Murski Soboti šteri je to častno mesto tudi prevzeo. Dveh sej sem se tudi jaz udeležo, potem pa so me izbrisali, ker sem ednok opravičeno izostao. Na sestankih sem opazo, da nega pravoga zanimanja za delo, zato sem zraven bio mnenja, da ta zadruga mora zaspati, ka se je tudi na žalost zgodilo. Gospodje! Poglednimo si mesta Maribor, Ljubljana, Celje, Zagreb itd. vsešerom se na omenjeni način gradijo stanovanjske hiše. Prinas ravnotak mora biti; samo kdo prevzame vodstvo, naj tudi dela i pokaže, ka zna. Murska Sobota mora napredovati!

Sobočanec.

Si že povedal svojim prijateljem, dragi naročnik, da je „Kmečka moč“ najlepši, nestrankski, poučen i zabaven list, šteri ti prav dopadne? Ali si je pridobo, ka si naročijo „Kmečko moč“?

Novi razredi se odprejo na sledečih šolah v Prekmurji: V srezi D. Lendava: Dokležovje se razširi v 3 razr., Lipa v 3 razr., Melinci v 3 razr., Odranci v 5 razr., Trnje v 3 razr., Vel. Poljana v 4 razr. V srezi M. Sobota: Andrejci v 2 razr., Bakovci v 4 razr., Fokovci v 3 razr., Gederovci 3 razr., Kupšinci v 3 razr., Puconci v 4 razr., Srdica v 4 razr., Strukovci v 2 razr., Trdkova v 2 razr., Vidonci II. v 4 razr., i Vučja gomila v 2 razr.

*Naprej po poti započeti,
Ljubezni puna „Kmečka moč“
Rod svoj vodi k sreči pravi
Najvijši daj ti blagoslov!*

PO SVETI

V osmih mesecih petero dece je porodila nekša ženska na Srpskom. Najprle je porodila dvojčka i osem mesecov nato trojčke. Trojčki so pa živeli le par minut.

Na Poljskom je oča tak zbuo svojo hčer, ka je vmrla. Zbuo jo je pa zavolo toga, ar si je pustila porezati vlase (á la bubikopf!).

Kak se pripravlja bojna? V Rusiji zidajo 16 novih tovarn (fabrik) za municijo.

Od mrtvih je vstanola. Na Španskom je duže časa bila betežna starejša ženska. Njeno trpljenje je postalo zavolo bolečin tak velko, ka je naednok samo ne dala več nikših znakov življenja. Vsi so jo smatrali za mrtvo. To je potrdó tudi mrliški oglednik. Ženo so šteli pokopati i več so se zvršile vse cerkvene ceremonije i ženo so nesli na pokopališče. Naednok pa je samo nekaj klonkalo na trúgo (drevo). Vsi so se grozno prestrašili i zbežali domov, ženo pa so pustili v drevi na poti. Žena je nekak prišla iz trúge i šla domov peški. Zdajje zdrava i črstva.

Kak se ohladi vroče srce na ledi. Na Nemškom se je zgodilo. Stari bogat mesar se je oženo z lepov mladov deklicov, štera je šla k njemí ne zavolo njega i njegove ljúbezni, nego zavolo — penez. Mesar je imeo močnoga lepoga pomočnika, za šteroga se je vüžgalo srce mlade žene. Mladenec pa je odgovarjao mladoj ženi ešče z vekšov ljúbenijov. Stari mesar je hitro sprevido, ka se godi za njegovim hrbtom. Zato je skleno, da napravi ljúbezni med njegovov ženo i pomočnikom konec. V spalnico je dao prínesti omáro puno leda, štero majo mesari, kde devlejo v vročini meso. Neštérni den je pravo ženi, da odide po kúpčiji i resan je odišeó. Mladi

zaljúblenci so se tomi strašno veselili. Ponoči pa je mož naednok sklunckao na okno. Strah i groza, ka bo zdaj! Trbelo bo pomočnika skriti. I resan, pomočnik se je skrio v omáro puno leda. Mesar pa se je mirno vlego spat i je stano drúgi den opoldne. Omáro pa je zakleno i klúče shrano i delao se je, kak da nikaj ne bi znao. Drúgi den opoldne je odpro omáro i spústo pomočnika. Te pa je bio že na pol mrtev od zime. Odpelali so ga v bolnico. Zdaj je vložo tožbo proti mesari i si ohladi vroče srce. Mlada žena se je od srama pobolšala, stari mož pa bo meo veselje pri svojoj ženi, če ga sodišče ne navči, ka ljúdi na ledi držati 12 vür nesme.

Iz zračnoga sveta. Človek je obladao zrak. Več se ljúdje vozijo čisto varno v zračnih ladjah. Neštérnim se celo tak dopadne, ka se zdignejo v zrak i se tam poročijo. To pa ešče ne zadosta. Skoro bo že lahko celo gostúvanje v zraki, kde de se pilo, jelo i plesalo. Med Londonom i Parizom že leče letalo, v šteróm je prava krčma. Eden kúhar kúha, kelnar toči, potniki pa se izvrstno zabavajo visiko nad zemljov. — Ka še lahko vse doživimo?

Odkrita beseda.

Težko je danes povedati odkrito besedo, ker ravno odkrita beseda izzove največkrat nespo-razumljenje in naleti na zavestno, ironično, celo zlobno posmehovanje. Danes, ko se rode uspehi povečini le iz neodkritosrčnosti, zahrbtnosti in zvijače — danes bi lahko rekli: „iz taktike“ je odkrita beseda kot pozabljena zapuščena reva, ki se je vsak izogiba.

Danes so le redki, ki čutijo in mislijo v resnici — idealno; večini je danes dobiček najvišja sila Bog.

Ali je potem še kaj čudnega, da nihče ne more verjeti, da je naš pokret z „Kmečko močjo“ združen z največjim idealizmom i požrtvovalnostjo.

Tu mora biti „ozadje“! — Vse misli namreč na mamón, ki vlada svet, pred kojim vse kleči, za kojim hrepene srca. Taka je danes miselnost, ki odkriva, žal, tisto pokvarjenost, ki se je vkoreninila v človeštvo. Nam je tudi to v žadoščenje, ko vidimo, da smo započeli z delom, ki vanj danes le malokdo more verjeti, ki pa je ravno radi tega nad vse vzvišeno in dobro v najgloblji njegovi zamislenosti.

Povejmo torej odkrito besedo! Nas cilj je: povzdigniti naše ljudstvo gospodarsko, kulturno, narodno in moralno! Naše ljudstvo je treba učiti, da doseže ono stopnjo kulture, ki jo ima slovenski narod. Naše ljudstvo je treba vzgajati, da postane narodno zavedno in moralno čisto. Proč z dnevno strankarsko politiko; dajmo ljudstvu dobrega, zdravega in koristnega čtiva! To je naš program, ki je lep, pa naj pride od kogarkoli. Kdor spozna — in po svoji zdravi pameti spoznati mora — da je ta program vzvišen, bo se nam pridružil, bo stopil na delo in bo prispeval po svojih močeh, da se ta program izvede.

Kdor hoče razumeti naš idealen klic, bo delal na tem programu, v njem tli prava ljubezen do našega naroda; kdor pa ruši to delo, je zaslepljen, je škodljivec narodovega napredka, v njem je zavist ali osebno sovražstvo ali zloba.

Mir in sreča je bogastvo,

Zadovoljnost je zlato.

Za tem hrepeni vse človeštvo

In tja vodi „Kmečka moč“.

POUČNO

Domača vzgoja.

Obleka.

Naloga obleke je, da drži toploto telesi a nesme ovirati gibanja. Obleka maloga diteta more biti prikrojena tak, da se pri njoj ne nūca nikši pas. Dejte opasati s kakšin pasom se nesmi, ar to ovira dihanje in preprečuje delovanje želodca. Obleka maloga diteta naj bo iz finejšega-mehkoga platna, da ne zribile diteti kože, to se friško lahko zgodi, zato ka je koža diteta slaba. Po kopanji zajtra, pa tudi zvečer, gda smo ga oprali, damo diteti čisto obleko. Ze od začetka pa pūstimo glavo diteta nepokrito, ovak se spoti i se lahko prehladi. Malo dete nesmimo v takši vankiš zaviti; šteri je napunjen z perjom, ar davle prevelko toploto i se dete omehkuži. Celi den nesmimo meti dete zvezano v vankiši, liki ga večkrat na den razveže-

mo, da se lahko prōsto gible. Tri-pet mesecev staro dete več nepovijajmo po dnevi, liki mu damo dugo obleko, ki še noge zakrije. Kda pa dete začne hoditi, mu damo krajšo obleko in pletene čevle z nogavicami.

Glavno pravilo pa je, da obleka nesmi biti pretesna, ar bi zastavljala krv. Za to spodnja kak tudi zgornjo obleko, nesmimo vezati v pojasi, tudi nogavice nesmimo pritrditi z gumijom. Tudi v starejši dobi naj nenosi dete pretesno obleko i čevljev.

(Dalje prih.)

1. S čitanjem je kakor z jelom, ker s čitanjem hranimo duha, a z jelom organizem.
2. Največ ljudi strada zavolo neznanja.

Občinska uprava.

A. H.

Postavljanje zgradb.

2. Občinski urad kot prva gradbena (stavbena) oblast razpiše nato lokalni ogled na licu mesta. K temu ogledu mora ob-

činski predstojnik povabiti vse mejaše, ker je sicer postopek neveljaven. Povabilo k razpravi (lokalnemu ogledu) na licu mesta naj se izvrši pravočasno in sicer vsaj toliko časa preje, da je omogočeno prisostvovanje vsem mejašem. Radi večje previdnosti (ev, poznejši spori) naj se izvrši povabilo k ogledu na licu mesta pismeno (proti potrdilu) tako, da se zamore pozneje pri ev. sporih in v slučaju, da ne pridejo vsi mejaši k ogledu, dokazati, da so bile o razpravi na licu mesta pravilno in pravočasno obveščene. Kraj ogleda, dan in uro je v povabilu naznačiti. Pri lokalnem ogledu na licu mesta se ima sestaviti zapisnik in vsak mejaš (sosed) mora uveljaviti svoje ugovore (n. pr. da bo nova stavba prblizu njegovega zemljišča, da bo padal kap strehe na njegovo zemljo itd.) takoj, in zahtevati, da se njegovi ugovori vzamejo na zapisnik, ker se sicer ev. poznejši ugovori ne bi več upoštevali. Istotako se ima v zapisniku ugotoviti, da proti zgradbi ni zadržkov iz javnih ozirrov, n. p. promet, zdravstvo, požar, estetika itd. Zapisnik se ima

PODLISTEK

Priličen Francek.

No, Francek, teh sto svinj ženi na pašo; samo to ti povem, da kamaštéč lahko ženeš, samo v svinčeni log ne, ar bi tam mogeo mreti.

Franceki pa je sploj drugo nej trbelo čüti, zato se je zraven napoto proti svinčenemu logi, misleč sam pri sebi, ka denok more tam biti. Kda je prišao v log, je svinje raztirao na vse strani, naj prej hodijo, kde ščejo, on je pa nabrao süho veje, zaküro ogenj, pri šterom si je slanino pekeo.

Neje šče vtegnó slanino obrnoti na drugi kraj, je že z velkov larmov i sikanjom k njemi prišeo velki pozoj šteri je meo sedem glav i se zdere nad njim:

No ti človeče, kak ti vüpaš moj log zapravlati?

Ne skačite gospod, nego si lepo i mirno doli vsedite i tudi vi peče slanino.

Vej ti že dam — ti že slanino spečem! — pa se zažene proti Franceki, misleč ga raztrgati.

E gospod, samo ne s takšov silov — jaz vas že poštenja navčün, — pa je tak prilično vdaro s tistov palicov, ka je pozoji zraven vseh sedem glav dol spadnólo. Kda je pozoj crkno, je Francek stopo k njemi, ga prilično preiskao i v zadnjój glavi je najšeo eden svinčeni kluč.

Francek si je gučao sam pri sebi: Či kluč je, te hiša tudi more biti. Odišeo je v log, išče na vse strani. Komaj je prišeo na edne v gunjaje, pa je že, vido eden lepi svinčeni grad. Kda je prišeo do grada, je naprej vzeo kluč i ga začeo pro-

bati pa odpirati; to je tak dugo delao, da so se njemi dveri na stežaj odprle. Zdaj je notri stopo v grad, pregledao vse sobe, potom se pa začno sprehajati po püngradi. Tam je najšeo eden lepi cmer, šteroga si je zraven djao za krščak. Ide dale po dvorišči pa pride do ednoga stüdenca, pri šterom se malo ustavi, pogledne notri i vidi, da je notri eden lepi svinčeni konj, šteri ga nagovori:

Bog te prineso, priličen Francek moj bodoči gospodar. Prosim te, vdari me s svojov palicov ednok, ne bo ti žao.

Francek je bogao, pa je tak narahi vdaro konja po repi — i glejte čüdo -- konj je zraven vó stüdenca skočo.

Najlepša hvala, priličen Francek ki si me denok rešo. Za tvoje dobro delo ti dam eden kantar, šteroga samo strosi, či bi me kda nücao.

po končanem ogledu na licu mesta prečitati in podpisati od vseh navzočih. Za slučaj, da kak mejaš k raspravi na licu mesta ne pride, dasiravno se ga k razpravi pravilno in pravočasno pozove, je to v zapisniku ugotoviti.

Na podlagi tega zapisnika izda občinski urad graditelju in vsem mejašem, ki so prijavili ugovore, odlok o dovolitvi zgradbe. To dovoljenje je vezano na pogoje, da ni zadržkov iz javnih ozirrov (promet, zdravstvo, požar itd.) med tem, ko se ugovarjajoče stranke radi uveljavitve svojih pravic napoti na redno civilno pravno pot. Odloke o dovolitvi zgradbe je izročiti strankam proti potrdilu prejema. Če se mejaši niso udeležili ogleda na licu mesta dasiravno so bili pravo vabljeni k ogledu in tudi ne prijavili ugovorov pri lokalnem ogledu, se ev. poznejše pritožbe ne upoštevajo in graditelj sme pričeti z zidanjem. Če pa so mejaši pri lokalnem ogledu prijavili ugovore, tedaj se imajo isti radi zaščititi svojih pravic obrniti na civilno pravno pot in graditelj mora z zidanjem

toliko časa počakati, da konča pravda.

SMEŠNICE

MAŠČUVANJE.

Odvetnik pita betežnika: „Vi želite, da napišem v testament Vašo željo, da Vas po Vaši smrti odnesejo na pokopališče onih šest bankárjev. Pa zakaj to? Ali nimate bokših i iskrenjših prijatelov?“

Betežnik odgovori: „Oh imam, imam, samo dokeč sam živo,“ so mi ravno tej bankerje vse odnesli, zato naj me mrtvoga tudi odnesejo.

RAZUMNA.

Gospa: Micika, jaz bi rada znala, v kakšo formo morete določiti, štera kokoš je stara i štera mlada?

Služkinja: Po zobeh, gospa!

Gospa: Vej pa kokoši nemajo zobe!

Služkinja: Znam, da kokoši nemajo, zato pa imam jaz.

jaz bom zraven pri tebi. Samo prle kak bi odišeo tiodnet, si daj napraviti od svinčenoga sabola eden par svinčenega gvanta, šteroga moreš tak lepo vküper spraviti, da ga spraviš v lešnjekovo lüpanjo i ga te meni v vüho porini.

Francek je vse včino, ka njemi je konj pravo: dao si je napraviti svinčeni gvant, ga lepo na malo vküper spravo i ga skrüo v konjsko vüho, konja privezao v štaló. Tüodnet se je napoto v svinjsko štaló, pa je najšeo sto svinj, s svojim prednikom, bivšim kralevskim svinjskim pasterom, šteroga je sedmoglavni pozoj se notri zapro. Vö je püsto siromaškoga pastera svinjami vred, on pa je odišeo v grad, kde je najšo edno velko kad svinčenih penez, od šterih je za edno merico nagrabo onomi pastiri i njemi pravo:

Idi v Božem imeni kama znaš.

Odiide paster z velikim veseljom. Francek pa zdaj žene tüdi teh sto svinj kcoj k ovim, štere je on prignao i tak se je z dvestotimi napoto proti domi. Krao je že ves nervozen stao pred varoškim vratami i čakao, či Francek resan pride. Začüdio se krao, da kak je to mogoče, namesto sto svinj, dvesto žené njegov paster. Veseli krao njemi ves začüden pravi:

Ar si tak vredi zvršo svojo službo, ti dovolim, da boš dnes z mojimi služabniki meo večerjo.

Ne bom meo jaz večerje z nikšimi služabniki — dajte meni mojo večerjo vö. kak ste to meli navado.

Dobro, dali so njemi. On se je svojov porcijov potegno v eden kot i se pošteno nametao dobrih kolbasov. Najstarejša kralavska hčerka, štera se je ravno kre tistoga kota špancerala, je v pamet vzela svinčeni

cmer, šteroga je Francek meo za krščakom i ga tečas nagovarjala i prosila, ka njoj ga je mogeo dati.

Drügi den, kda je Francek vö püsto svinje, mu je krao jako prepovedao, da na nikši način nesmi gnati v srebrni log, ar te nede več njega nazaj i tüdi svinj ne. Ali to njemi je bilo zobston, lahko je krao gučao, ka je šteo, on pa je svinje gnao, kama je sam šteo. Nalašč se je zato direktno napoto v srebrni log. Svinje je razplodo po logi, on pa si je nabrao süho veje, zaküro ogenj i si je pekeo slanino, da bi si potolažo lačen želodec i okrepečao svoje telo.

Naednok pa se njemi li približa štirinajst-glavni pozoj i se zdere nad njim:

Dale pride.

„Koprive“.

Pravijo: Cigan se razmi na gosli, vojak na puško, kmet na plüg, trgovec na vago, ne pa na — šolo.

Politična vreča. Varašanec pravi, da so nepolitični cveki predrli politična vreča. To pa je bilo etak:

Varašanec je šteo zabijati cveke v vreče. Mlato je i tukeo z vsov silov, pa je cvek ne šteo iti skož vreča — nesrečnež pa je opazo, ka tuče po glavi, pa ne po cvekovej, nego po — svojoj.

Tak je bila glava zabita, vreče pa celo, puno politike.

K sreči!

Za srečo je stvorjeno naše srce.

Vsak je sam svoje sreče kovač.

I. Zdravje.

Zdravje je prva podlaga, fundament srečnoga življenja. Što je ne zdrav, je ne veseli,

što pa je ne veseli, je ne srečen. Ka nam pomaga vse bogastvo, či ga nemremo vživati, či smo betežni? Boljši je zdrav i močen sirmak, kak slab bogataš, šteroga terejo boleznj. — Nega bogastva štero bi več vredno bilo kak zdravje. —

To vidi, to zna vsakši človek. To čütimo i znamo vsi. Či smo zdravi, lahko delamo i nam je delo ne žmetno; ešče spevlemo pri njem. Či smo zdravi, lahko jemo, pijemo. — Či pa nam fali zdravje, nam nikaj ne pomaga nikše bogastvo, ne penezi, ne piti, jesti, ne lepa obleka, ne lepi obraz. Vse, se na sveti je brez vrednosti za nas, či mi toga nemremo nūcati, či smo betežni.

Dosta ljudj je, šteri se starajo, ka nemrejo živeti, da je tak pa tak božno; da nemrejo dobiti nindri zaslūža, — Istina je to, da je dnesden ne tak, kak je negda bilo. Znamo, da ešče dnesden čütimo posledice vojne. Lahko pravimo, da dnesden ešče bolje, kak šteroste drūgo leto. Nikdar je ešče ne bilo tak malo zaslūža i tak maio penez, kak zdaj. K tomi pridejo ešče vse fele betegi in pri ljudih i živini, kak tūdi drūge nesreče: slaba leta. — Ali poleg vsega tega lahko pravimo i je to tudi sveta istina, da se zato da živeti: to precj dobro živeti. Vsakši človek, šteri je zdrav i vrli, delaven, rad dela, ma voljo do dela, poleg tega pa je pošten, lahko dobi slūžbo, lahko živi i to lepo živi.

Pravijo, da je dnesden žmeče živeti kak inda. To je tūdi ne istina. Glejmo samo, kelko boljše živimo dnesden, kak so živeli naši očaki. Te so s kocenja krūh jeli i so veseli bili, či so ga meli. Prav je, mi se tomi veselimo, či zdaj boljše jemo i pijemo, či mamo lepšo obleko, lepše zidane hiše. To je vse lepo. Ali ešče lepše je, či je tūdi naša dūša, naše srce lepše i boljše kak prle. Vse to, pa je lahko samo tak, či smo zdravi

ar pregovor pravi: v zdravem teli prebivle tūdi zdrava dūša.

Pisma „Kmečki moči“.

Gospod urednik! Ni sicer lepo, ako kdo sam sebe hvali pa vi in vsi bralci „Kmečke moči“ mi bojo odpustili, če se malo pohvalim. Moje pismo je zbudilo pozornost v javnosti. Vse se nekako zadovolno smeje in pravi: „Ta pa jo je pogodil; tako je, prav tako, povsod disorijentacija glede „Kmečke moči“ Dovolite, da si malo domišljujem radi tega hitrega uspeha, posebno pa radi zanimanja za mojo malenkost. Pa pustimo to!

Kaj je spet novega?

Gospod urednik! Zakaj trpinčite ljudi? Namreč zakaj se ne podaste v strankarski boj, posebno ta lepi čas, sedaj pred volitvami? Mnogi in mnogi bi radi videli, da bi stala „Kmečka moč“ na čelu volilne borbe. Hoteli bi jo videti v svojih vrstah umazano, jezljivo in razkačeno; jezi jih, zakaj stoji ona vzvišena, čista visoko nad njimi. Malo so jezni, malo nevošljivi, največi pa je v njih zavisti. Radi bi da te „Kmečke moči“ ne bi bilo, edina njih želja je, da bi jo strankarstvo ubilo. Potolazite jih, da bodo mirneje spali.

Zakaj pa inserirate v „Kmečki moči“? Ti inserati diše preveč po demokratizmu. Mar ne veste, da čitajo ljudje tudi zadnjo stran? No, pa nič hudega! V družbi se je nek hudomušnež takole pošalil: „Inserati v nekih drūgih novinah pa diše po židovstvu“. Smejali so se mu vsi in ni bilo zamere. Upam, da tudi meni nihče ne zameri. Ni treba torej oglasovati po listih.

Gospod urednik! Strelajo pa na vas tudi. Dva kanončka sta že nastavljena. Pa brez strahu! Smo o „bratovskem Pavletu“ so vsi ljudje zamerili. Niti ne veste, koliko je biho škode — pri njih. Prvi pomagač pa je brez domena.

GOSPODARSTVO

Kakša je bila letina. Letos se je v našoj državi pridelalo mnogo menje zrnja kak lani. Itak pa je telko, da se ne bojati, ka ne bi zadostovalo za prehrano. Pšenice je menje, a je lepša i boljša kak lani. Lani je vagao hektoliter pšenice 70 kg, a letos vaga 80 kg. i više. Za kukarico se ne bojati, ar je zadnji dež dosta pomogeo i kukorica bo kak kaže dosta v državi.

Čistoča je vsešerom dobra. Pameten vert skrbi zato, ka so vsi njegovi gospodarski prostori vsikdar čisti. Pisali smo že, da je dobro svinjske hleve oprati i beliti ali bar poškopiti z vapnom. Svinja rada ma čistočo, zato kopanje, iz šterih jé, operite večkrat. Večkrat pa je tūdi dobro oprati jasli, lesvice iz šterih marhajé. Grdo je viditi tūdi zamazane stene v štalah i puno pavučine. Neide se pa tu samo za lepoto, nego za zdravje. Zato skrbimo za čistočo okrog vse živine, da joj tak tūdi očuyamo zdravje.

Svinje prek starosti petih let je ne dobro držati, jer nam te že hitro zbeteža. — Kanžor [mrjasec] je dober za pūščanje, kda je star že 6 mesecov. Prle se nikak ne bi smeo pūščati, ar je njemi na škodo i tūdi njegov za rad je slab. Dobro ga trbe krmiti. Prek štiri leta stari kanžori so že slabi.

Gospodinjstvo

Uborke na zimo se tūdi etak lahko napravijo: Ne popunoma zrele ugorke poberemo, operemo i je sklademo v zato pripravljeno posodo (glaž, kanto) Kda je posoda puna, denemo na uborke črni poper, malo kopra i višnjovo listje. To potli postavimo v laboško, renglo, v šteroj je voda i to na ognji segrevle-

mo, dokeč voda v rengli ne zavre i se glaž segreje. Jesih pa zavrelimo posebi i ga vlijemo na uborke. Glaž potli zavežemo s pergamentnim papirom. Te uborke lahko kdašteč v zimi rabimo kak skvašene.

Uborke kak salata za zimo se etak napravijo: Uborke olüplemo, zribamo ali narežemo, nasolimo i nato püstimo stati 2—3 vöre. Potli je ožmeknemo. V glaž v šterom ščemo uborke, shraniti, najprle denemo sol (grüdje) na eden prst debelo plast, zatem tri prste debelo uborke, pá sol, pá uborke, dokeč je ne glaž pun. Glaž zavežemo i denemo k strani. Gda rabimo uborke sol odstranimo tak, ka uborke denemo močit na par vür.

Tüdi graj z mušnicami (v stročji) lahko na te način kak uborke konzerviramo na zimo, (kak šalato).

Petrežel, zeler i drüge zaimbe lahko ohranimo na zimo, da je zeleni. Pri tom ravnotak delamo i postopamo, kak smo napisali pri uborkah za salato.

* * *

Kleti, shrambe, štere so rade vlažne i stene mokre, zboljšamo tak, če postavimo v takšo klet škaf z živim vapnom. Živo vapno vleče vlago na sebe i tak süši shrambe.

* * *

Barvasto obleko, kda namočiš, moraš včasi prati i süšiti

djati! Nesmeš je pa püstiti, da bi ležala mokra, ar tak zgubiva barvo i postane lišasta.

Zdravstvo

Zdravila: Za čistilo je najboljše ricinovo olje (če je što zaprt). — Za revmatične bolečine je dobro kafarno olje s šterim se mora mazati i hrdati. — Leneno olje zmešamo z vapnenov vodov je dobro za mazanje opeklin (če se zežgemo), ar jako hladi.

CENE

Penezi:

1 dolar	Din. 56·15
1 av. šiling	" 8—
1 čehosl. krona	" 1·67
1 nemška marka	" 13·50
1 francuski frank	" 2·20
1 švicarski frank	" 10·93
1 italjanska lira	" 3·08
1 madž. pengő	" 9·90

Državno 7% invensticijsko posojilo Din 84·50
Državna renta za ratno šteto Din 346—

Blago:

Pšenica nova	Din 305—
Oves novi	" 250—
Kuruza stara	" 270—
Pšeno	" 6—

KALENDAR.

Mesec avgust ma 31 dni. V tom meseci se skrači den za 1 vüro i 34 minute.

Ponedlek 22	Sv. Timotej muč.
Torek 23	Filip Benicij spoz.
Sreda 24	Jernej apostol
Četrtek 25	Luđvik kralj
Petek 26	Cefirin papež
Sobota 27	Jožef Kolesans sp.
Nedela 28	Nedela 12. po Ris.

Senja:

24. avgusta bo senje v Murski Soboti.

Glasi uredništva:

Prosimo vse one gospode, šteri so nam 5. številko „Kmečke moči“ poslali nazaj, naj nam tüdi ostale številke pošlejo, ar bodo ovači dužni plačati naročnino.

Z ednim prosimo, vse naše cenj. naročnike, da zraven plačajo bar četrt-letno naročnino, to je 10 Din, što pa je mogoči naj plača 20 Din naprej do novoga leta. Što vdabla list na posamezni naslov, naj pošlje peneze po položnci potom pošte, oni pa, šteri vdablajo naš list na skupni naslov, pa naj plačajo naročnino širiteli. — Zato prosimo vse naše širiteli, da nam zraven pošlejo notri dobleno naročnino. — Što lista redno do rok ne vdabla, naj nam to z ednov dopisnicov naznani.

EDNO POHIŠTVO ZA 3 DIN!!

CENE OGLASOV: V oglasnem oddelku stanejo oglasi 1 Din, med tekstem 1:50 Din in „poslano“ 2 Din za vsaki cm². Popusta se da pri 3-5 kratnem oglaševanju 15%, nad 5 krat pa 25% Cene malim oglasom 10 Din.

OBRTNA BANKA

podružnica v LJUTOMERU

TELEFON
ŠTEV. 2

Centrala v Ljubljani

TELEFON
ŠTEV. 2

kupujemo srebrne krone, goldinarje, zlatnike in vse druge valute po najvišji dnevni ceni. Stavite ponudbo z navedbo količine. Izvršujemo vse bančne posle oooooooooo najkulantneje. oooooooooo

MALI OGLASI

MLAD GOSPOD

nahajajoči se v državni službi, želi dopisovati s gospodično blagega srca. — Cenjene dopise poslati pod „Mladost“ na oglasni oddelek „Kmečke moči“.

V zalogi

so v Tiskarni Panoniji

LOVSKI IN RIBIŠKI ZAKON

za Prekmurje in Medjimurje

nevezan 22 Din

vezan 30 Din

NOVI IMENIK OBČIN V
PREKMURJU

sestavil srezki poglavar Lipovšek

Cena 12 Din

Krstni, poročni, domovinski listi, zadolžnice, potrdila, smrtovnice i. t. d.

PREPRODAJALCEM POPUST!

Učenko

z vsaj 4 razredi osnovne šole sprejme
TISKARNA PANONIJA v Murski
Soboti, Šolska ulica 241

MLINARJI!!

mlin na Muri prodam
po nizki ceni. 2 hen-
gerja, 1 kamen.

LOVRO KRIŽANIČ
Hrastje Mota.

TISKARNA
Murska Sobota

izvršuje vsa tiskarska
dela solidno in točno

PANONIJA
Šolska ul. št. 241

izdelujejo se vsa knji-
goveška dela najlepše